

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **17072909**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU'NUN
TBMM 7/47834 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

1-Türkiye, COP31 dönem başkanlığı sırasında fosil yakıtların kullanımının azaltılması ve kömürden enerji üretiminin sınırlandırılması konusunda nasıl bir müzakere tutumu izleyecektir?

2-Türkiye Ulusal Enerji Planı'nda 2035'e kadar 3,2 GW yeni yerli kömür kapasitesi öngörülürken, bu kapasitenin Ulusal Katkı Beyanı ve 2053 net sıfır hedefi üzerindeki etkisi Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır?

3-Türkiye'nin İkinci Ulusal Katkı Beyanı'ndaki 2035 yılı emisyon hedefinin 2024'teki fiili emisyon seviyesinin üzerinde belirlenmesinin gerekçesi nedir?

4-Enerji, sanayi, ulaştırma, binalar, tarım ve atık sektörleri için 2030 ve 2035 yıllarına ait ayrı emisyon azaltım hedefleri belirlenmiş midir? Belirlenmişse bu hedefler neden kamuoyuyla paylaşılmamıştır?

5-Türkiye' de kurulması planlanan Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında ödenecek karbon bedelinin AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması kapsamındaki mali yükümlülüklerden mahsup edilebilmesi için hangi çalışmalar yürütülmektedir?

6-Emisyon Ticaret Sistemi'nden elde edilecek gelirlerden sanayinin düşük karbonlu üretime geçişine ne kadar kaynak ayrılması planlanmaktadır? Bu gelirlerden, enerji yoksulluğuyla mücadele ve adil geçiş kapsamında düşük gelirli hanelere kaynak sağlanacak mıdır?

7-COP31 öncesinde, kamuoyunun iklim değişikliği politikaları, Türkiye'nin iklim hedefleri ve bu politikaların ekonomik ve toplumsal etkileri konusunda daha doğru ve kapsamlı bilgiye erişmesini sağlamak amacıyla hangi bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yürütülecektir?

CEVAP

1-Kömürden çıkış veya enerji üretiminin sınırlandırılmasına ilişkin enerji arz güvenliğinin sağlanması, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilir enerji politikalarının geliştirilmesine yönelik hususların ulusal koordinasyonu ve sorumluluğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetki alanında bulunmaktadır.

2-Türkiye'nin İkinci Ulusal Katkı Beyanı (NDC 3.0), 2053 net sıfır emisyon hedefi ile uyumlu şekilde hazırlanmış olup, 2035 yılına yönelik ekonomi genelini kapsayan sera gazı emisyon azaltım çerçevesini ortaya koymaktadır.

Ulusal Katkı Beyanının hazırlanmasında, Türkiye'ye özgü Sera Gazı Emisyon Projeksiyon Modeli kullanılmış; İklim Değişikliğine Uyum Koordinasyon Kurulu (İDUKK) sürecinde ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve katkıları doğrultusunda belirlenen politika ve tedbirler analizlere yansıtılmıştır. Bu kapsamda, Ulusal Enerji Planı'nda yer alan enerji sektörü politika ve öngörülleri de ilgili modelleme ve değerlendirme çalışmalarında dikkate alınmıştır.

Model yapısı Türkiye Sera Gazı Emisyon Envanteri ile uyumlu olarak kurgulanmış; Uzun Dönemli İklim Stratejisi (LTS) ile İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (İDASEP) kapsamında tanımlanan sayısallaştırılabilir politika ve tedbirler esas alınmıştır. Model; enerji, sanayi, binalar, ulaştırma, atık, tarım ve Arazi Kullanımı, Arazi Kullanımı Değişikliği ve Ormancılık (AKAKDO) olmak üzere toplam yedi azaltım sektörünü kapsamaktadır.

Bu çerçevede, enerji sektörüne ilişkin politika ve kapasite öngörülerini sera gazı emisyon projeksiyonları ve 2035 yılı azaltım çerçevesi kapsamında değerlendirilmiş olup, ortaya konulan azaltım çerçevesi 2053 net sıfır emisyon hedefiyle uyumludur.

3-Türkiye, halen gelişmekte olan; nüfusu, ekonomisi ve enerji talebi yüksek düzeyde artmaya devam eden dinamik bir ülkedir. Bu nedenle, diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, kalkınma ve artan enerji ihtiyacına bağlı olarak emisyonların kısa ve orta vadede bir süre daha artış göstermesi öngörülmektedir. Bununla birlikte, İkinci Ulusal Katkı Beyanı kapsamındaki mevcut emisyon projeksiyonları ve sera gazı azaltım hedefi, önceki hedeflerden daha azimli bir seviyeyi teşkil etmektedir ve Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefiyle uyumludur. İklim değişikliği politikaları ile kalkınma politikaları arasında sağlanan uyum çerçevesinde emisyonların uzun vadede azaltılması ve 2053 yılında net sıfır seviyesine ulaşılması hedeflenmektedir.

4-Türkiye'nin İkinci Ulusal Katkı Beyanı'ndaki 2035 hedefi, ekonomi genelini ve tüm sera gazlarını kapsayan bütüncül bir azaltım hedefidir. Enerji, sanayi, ulaştırma, binalar, tarım, atık ve arazi kullanım, arazi kullanım değişiklikleri ve ormancılık sektörlerinde belirlenen politika ve tedbirlerin emisyonlar üzerindeki etkisi birlikte değerlendirilmiş olup sektörel emisyon azaltım hedefleri bulunmamaktadır. Sektörler bazında politika, tedbir ve uygulama hedefleri ise İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı ve Uzun Dönemli İklim Stratejisi gibi ilgili ulusal strateji ve eylem planlarında yer almaktadır.

5-Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği 27/08/2026 tarihli ve 33353 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup, Yönetmelik kapsamında başta Madde 20 olan tamamlayıcı tahsisat fiyat mekanizması olmak üzere ilgili fiyatlama yöntemleri Yönetmelikte tanımlanmaktadır.

Türkiye-Avrupa Komisyonu arasında yürütülen Yüksek Düzeyli İklim Diyalogu kapsamında karbon fiyatlandırma ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması çalışma grupları teşkil edilmiş olup, bu kapsamda ortak çalışmalar da ayrıca yürütülmektedir.

6-Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında elde edilmesi öngörülen gelirlerin, iklim değişikliğiyle mücadele ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş hedefleri doğrultusunda değerlendirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, sanayinin dönüşümünü destekleyecek, enerji verimliliğini artıracak ve yenilikçi düşük karbonlu teknolojilerin yaygınlaşmasına katkı sağlayacak alanlara öncelik verilmesi öngörülmektedir.

Gelirlerin kullanımına ilişkin çerçevenin oluşturulmasında, sanayinin rekabet gücünün korunması, yeşil dönüşüm sürecinin desteklenmesi ve ekonomik etkilerin dengeli şekilde yönetilmesi hususları dikkate alınacaktır. Kaynakların hangi alanlara ve hangi oranlarda yönlendirileceği, ilgili politika çalışmaları ve uygulama süreçleri kapsamında değerlendirilecektir.

Adil geçiş yaklaşımı çerçevesinde enerji maliyetlerinden etkilenebilecek kesimlerin desteklenmesi, enerji yoksulluğunun azaltılmasına yönelik tedbirlerin geliştirilmesi ve ihtiyaç duyulan alanlarda sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi konuları da ele alınmaktadır. Bu doğrultuda, elde edilecek gelirlerin toplumun farklı kesimlerinin dönüşüm sürecinden dengeli şekilde faydalanmasını sağlayacak şekilde değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

7-COP31 öncesinde kamuoyunun iklim değişikliği politikaları, Türkiye'nin ulusal iklim hedefleri

ile yeşil dönüşümün ekonomik ve toplumsal etkileri hakkında doğru, güncel ve anlaşılır bilgiye erişiminin güçlendirilmesi temel önceliklerimiz arasındadır. Bu doğrultuda, toplumun farklı kesimlerine hitap eden çok kanallı bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

Öncelikle, Türkiye'nin 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi ile İkinci Ulusal Katkı Beyanı kapsamında ortaya konulan hedefler; teknik ayrıntılardan arındırılmış, sade ve anlaşılır içeriklerle kamuoyuna aktarılmaktadır. Bu hedeflerin enerji, sanayi, ulaştırma, binalar ve şehirler, tarım, atık ve arazi kullanımı gibi sektörlerde hangi politika ve uygulamalarla hayata geçirileceği de somut örnekler üzerinden anlatılmaktadır.

COP31'in iletişim, tanıtım ve uluslararası kamuoyuna yönelik boyutu bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Bu kapsamda çalışmalar; Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımız, Bakanlığımız ve COP31 Başkanlığımızın koordinasyonunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği ve eşgüdüm içerisinde yürütülmektedir.

COP31'in resmî internet sitesi ve sosyal medya iletişim kanalları oluşturulmuş, bilgilendirme faaliyetleri başlatılmıştır. Hazırlanan iletişim takvimi doğrultusunda resmî internet siteleri, COP31 iletişim kanalları ve sosyal medya platformları üzerinden; soru-cevap dokümanları, infografikler, kısa videolar, kamu spotları, veri görselleştirmeleri, sektörel rehberler ve "doğru bilinen yanlışlar" içerikleri kamuoyunun erişimine sunulmaktadır.

İklim değişikliğinin etkileri, iklim riskleri ve iklim değişikliğiyle mücadeleyle ilişkin bilimsel ve teknik verilerin; vatandaşlar, yerel yönetimler, özel sektör ve kamu kurumları açısından anlaşılır ve kullanılabilir hâle getirilmesine özel önem verilmektedir. Bu kapsamda, iklim politikalarının günlük yaşam, istihdam, üretim, enerji maliyetleri ve bölgesel kalkınma üzerindeki etkilerinin de açık ve somut biçimde ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Bilgilendirme faaliyetleri yalnızca dijital mecralarla sınırlı tutulmamaktadır. COP31 hazırlıkları kapsamında ulusal ve yerel düzeyde bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları da sürdürülmektedir. Başta COP31 Türkiye Buluşmaları olmak üzere farklı illerde; kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek kuruluşları, özel sektör temsilcileri, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla toplantılar, paneller, çalıştaylar ve vatandaş buluşmaları gerçekleştirilmektedir.

Gençler ve eğitim kurumları da farkındalık çalışmalarının önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı ile yürütülecek iş birliği kapsamında okullarda iklim okuryazarlığının geliştirilmesine yönelik eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin desteklenmesi; üniversitelerde ise İklim Elçileri ağı aracılığıyla gençlerin COP31 sürecine aktif katılımının teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

COP31 kapsamındaki paydaş katılım mekanizmaları, Türkiye Pavilyonu ve yan etkinlikler aracılığıyla farklı toplum kesimlerinin görüş, öneri ve deneyimlerinin sürece aktarılmasına imkân sağlanacaktır.

Bu çalışmalarla COP31'in yalnızca uluslararası bir konferans olarak kalmaması; iklim politikalarının toplum tarafından daha iyi anlaşıldığı, farklı kesimlerin görüş ve önerilerinin karar alma süreçlerine yansıtıldığı ve Türkiye'nin yeşil dönüşüm hedeflerinin toplumun farklı kesimleri tarafından sahiplenildiği kalıcı bir farkındalık sürecine dönüşmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'nin COP31 sürecindeki uluslararası hedefleri ve öncelikleri de kamuoyuyla açık ve anlaşılır biçimde paylaşılmaktadır. Hazırlıklarımız bu anlayış doğrultusunda sürdürülmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ortaya konulan Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde COP31'in, Türkiye'nin küresel iklim diplomasisindeki rolünü güçlendiren ve uluslararası iş

birliğine katkı sağlayan önemli bir platform olması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda COP31'in; diyalog, uzlaş ve somut eylem temelinde, Türkiye'nin iklim diplomasisindeki görünürlüğünü ve etkinliğini artıran önemli bir uluslararası buluşma olması için çalışmalarımız sürdürölmektedir.